

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ОПЕРАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглянуто роль логістичних процесів у забезпеченні ефективності операційної діяльності підприємства. Обґрунтовано взаємозв'язок логістики та операційного менеджменту в контексті управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками. Визначено основні підходи до оцінювання ефективності логістичних процесів із використанням ключових показників результативності. Акцентовано увагу на значенні оптимізації логістичних операцій для зниження витрат, скорочення операційного циклу та підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: логістичні процеси; операційна діяльність; операційний менеджмент; ефективність; логістичні витрати.

Abstract

The article examines the role of logistics processes in ensuring the efficiency of a company's operational activities. The relationship between logistics and operations management in the context of managing material, information, and financial flows is substantiated. The main approaches to evaluating the efficiency of logistics processes using key performance indicators are identified. Emphasis is placed on the importance of optimizing logistics operations to reduce costs, shorten the operating cycle, and enhance the enterprise's competitiveness.

Keywords: logistics processes; operational activity; operations management; efficiency; logistics costs.

У сучасних умовах господарювання операційна діяльність підприємства функціонує в середовищі підвищеної невизначеності, динамічних змін попиту та зростаючої конкуренції, що обумовлює необхідність підвищення ефективності управління внутрішніми процесами. За таких умов логістика набуває статусу одного з ключових функціональних елементів операційного менеджменту, оскільки забезпечує інтеграцію процесів постачання, виробництва, зберігання та розподілу продукції в єдину узгоджену систему. Саме логістичний підхід дозволяє досягти балансу між рівнем витрат і якістю обслуговування споживачів, що є визначальним чинником результативності операційної діяльності підприємства.

Ефективність логістичних процесів в операційній діяльності підприємства доцільно розглядати як комплексну економічну характеристику, що відображає ступінь досягнення стратегічних і поточних цілей підприємства за умови раціонального використання матеріальних, трудових, фінансових та інформаційних ресурсів у межах єдиної операційної системи. Така ефективність формується в результаті взаємодії сукупності логістичних процесів, спрямованих на забезпечення безперервного, ритмічного та економічно обґрунтованого руху потоків від постачальників до кінцевих споживачів. До основних логістичних процесів у межах операційної діяльності належать управління матеріальними потоками, запасами, транспортними операціями та складським господарством, а також процеси координації інформаційних і фінансових потоків, які забезпечують узгодженість дій між функціональними підрозділами підприємства та безперервність операційного циклу [1].

Рівень організації зазначених логістичних процесів безпосередньо визначає тривалість операційного циклу, структуру й динаміку логістичних витрат, ступінь завантаження операційних потужностей та рівень надійності виконання замовлень. Недостатня узгодженість логістичних рішень призводить до зростання запасів, збільшення часу обігу ресурсів і підвищення витрат, що негативно позначається на фінансових результатах підприємства. Водночас ефективно організовані логістичні процеси сприяють підвищенню швидкості реагування на зміни зовнішнього середовища, зокрема коливання попиту, порушення постачання або зміни ринкової кон'юнктури, а також формуванню стійких конкурентних переваг підприємства за рахунок підвищення операційної гнучкості та рівня логістичного сервісу.

Управління ефективністю логістичних процесів ґрунтується на використанні інструментарію операційного менеджменту, який передбачає застосування процесного та системного підходів до організації операційної діяльності підприємства. Процесний підхід забезпечує формалізацію логістичних операцій, визначення їх послідовності, взаємозв'язків і відповідальності виконавців, тоді як системний підхід дозволяє розглядати логістику як цілісну підсистему операційного менеджменту, інтегровану з виробничими, фінансовими та маркетинговими функціями підприємства. У цьому контексті особливу роль відіграють планування операційних потужностей, нормування матеріальних і трудових ресурсів, календарне планування та диспетчеризація логістичних операцій, а також постійний контроль їх виконання з метою забезпечення ритмічності та безперервності виробництва.

Оцінювання результативності управління ефективністю логістичних процесів здійснюється на основі системи ключових показників ефективності (Key Performance Indicators), які дозволяють кількісно та якісно виміряти рівень логістичних витрат, оборотність запасів, своєчасність і надійність постачання, рівень логістичного сервісу, а також продуктивність логістичних операцій. Використання системи КРІ забезпечує можливість комплексного моніторингу стану логістичної системи, своєчасного виявлення «вузьких місць» і відхилень від запланованих параметрів, а також формування інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності операційної діяльності підприємства в цілому [1-2].

Особливе значення у підвищенні ефективності логістичних процесів має оптимізація операційної діяльності, спрямована на усунення непродуктивних витрат часу і ресурсів. У цьому контексті доцільним є впровадження сучасних концепцій і методів операційного менеджменту, зокрема концепції «just-in-time», lean-менеджменту, а також використання інформаційних систем управління логістикою та ланцюгами постачання. Раціоналізація маршрутів перевезень, оптимізація рівня запасів і автоматизація складських операцій сприяють підвищенню гнучкості операційної системи підприємства та її здатності адаптуватися до змін ринкового середовища [2-3].

Таким чином, управління ефективністю логістичних процесів виступає одним із ключових напрямів операційного менеджменту підприємства та потребує комплексного, системного підходу. Інтеграція логістики в загальну систему управління операційною діяльністю дозволяє не лише знизити витрати та скоротити операційний цикл, а й забезпечити стабільність функціонування підприємства та формування стійких конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Висновки

Управління ефективністю логістичних процесів є невід'ємною складовою операційного менеджменту підприємства. Раціональна організація логістичних операцій забезпечує узгодженість руху матеріальних, інформаційних і фінансових потоків, що позитивно впливає на результати операційної діяльності. Застосування інструментів оцінювання ефективності та оптимізації логістичних процесів сприяє зниженню витрат, підвищенню рівня сервісу та формуванню конкурентних переваг підприємства. У сучасних умовах саме інтеграція логістики в систему операційного менеджменту виступає важливим чинником сталого розвитку підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Луценко І.С., Коновалова І.В. Удосконалення управління логістичними процесами як метод підвищення ефективності діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №11 (514). 430-435 с.
2. Ільченко Т. В. Управління якістю логістичних послуг підприємства. *Економіка і суспільство*. 2055. №72.
3. Кульганік О.М., Давидюк Л.П. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів в сучасних організаціях. *Development Service Industry Management*. 2024. №3. 221-228 с.

Ратушняк Ольга Георгіївна - кандидат технічних наук, доцент кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ratushnyak@vntu.edu.ua

Химич Вікторія Вадимівна – студентка групи 1Л-226, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikahimich10@gmail.com

Olga Georgievna Ratushnyak - Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ratushnyak@vntu.edu.ua

Khymych Viktoriia – student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vikahimich10@gmail.com